

administrator. På myra Vivang, Våler i Solør, har han, i tilknytning til Kåten gård, dyrket opp ca. 500 dekar med godt resultat. Denne betydelige innsats, som er vel verd å nevne i denne forbindelse, ble muliggjort ved at Lie fikk innvilget permisjon fra stillingen i Myrselskapet.

Myrselskapets nye direktør er allerede godt kjent blant myrdyrkere og torvinteresserte i store deler av vårt land. Hans arbeidsevne og samarbeidsvilje er velkjent. Hittil har han overveiende vært knyttet til Sør-Norge, men han har også hatt endel konsulentoppgaver i Nord-Norge, vesentlig vedkommende produksjon av ulike former for torvbrensel. Vi som arbeider i Myrselskapet, og sikkert også selskapets medlemmer, hilser den nye direktøren hjertelig velkommen til fortsatt godt samarbeid, og ønsker ham all mulig lykke og suksess i Myrselskapets tjeneste.

RADIKALE RETNINGSLINJER FOR SVENSK JORDBRUKSPOLITIKK

Sterk begrensning av produksjonen.

Utgangspunktet for de nye forslagene til retningslinjer for svensk jordbrukspolitikk, er at jordbrukspolitikken bare er en del av samfunnets alminnelige økonomiske politikk. Målet er derfor å kunne gjennomføre en jordbruksproduksjon av ønsket størrelse til minst mulige samfunnsøkonomiske kostnader, samtidig som jordbrukerne får muligheter til å følge med i den alminnelige forbedring av levestandarden, sa direktør Halvdal *Åstrand* i et foredragsmøte arrangert av Norsk Landbruksakademikerlag i Oslo.

Midlene til å gjennomføre en slik jordbrukspolitikk er prisregulering og rasjonalisering. Med rasjonalisering menes da en overføring av arbeidskraft og andre produksjonsmidler til næringer hvor de gir større utbytte enn i jordbruket, og dels tiltak for å effektivisere de produksjonsmidlene som blir tilbake i jordbruket og som er nødvendige for å fylle produksjonsmålsettingen.

Komiteén som har lagt fram retningslinjene, har delt seg. Fler-tallet er enig i den primære målsettingen, mens mindretallet vil sette som første mål å gi en skikkelig betaling for arbeid og kapital til de effektive bruk.

Beskyttelsen for jordbruket er vesentlig høyere enn for andre næringer. Man vil derfor stimulere arbeidskraften til så fort som mulig, å skaffe seg bedre betalt arbeid i andre næringer. Etter komitéflertallets mening innebærer dette en så sterk reduksjon av produksjonen at matvaresituasjonen kan komme i fare i tilfelle avsperring. Produk-

sjonsreduksjonen må derfor inntil videre begrenses til ca. 80 prosent selvforsyning, men den skal kompletteres med lagring.

Overflytting av arbeidskraft fra jordbruket bør støttes med forskjellige arbeidsmarkedspolitiske tiltak, f. eks. omskolering og stønad til flytting. Forslaget går videre ut på at jordbruk som er vanskelige å få solgt, kan kjøpes av det offentlige, hvis dette kan føre til at arbeidskraft blir frigjort. I enkelte tilfeller skal bønder som selger sin gård til det offentlige, også kunne få en kontant stønad.

Hvis man skal rekke produksjonsmålet i slutten av 1970-årene, må det tas ut ca. 10 mill. dekar åker av produksjonen. Flertallet i komitéen stoler ikke på at overflyttingen av produksjonsressursene kommer til å gå raskt nok, og mener at man også må gjennomføre prispress.

Direktør Åstrand nevnte at jordbruksprisene skal synke sakte gjennom en 3-årig prøvetid, men hvis ikke produksjonstilpassingen er gått raskt nok, må det settes inn sterkt prispress etter at prøveperioden er ute. Han minnet om at Sverige har eksportoverskudd av en rekke jordbruksprodukter og at kostnadene med eksporten i dag belastes produsentene gjennom reguleringsavgifter.

Forslagene har ført til sterk debatt i Sverige, men også fra jordbrukshold innsner man fordelene ved å slippe reguleringsavgiftene, men man bedømmer avsetningsmulighetene langt mer optimistisk enn flertallet i komitéen gjør. Flertallet tror ikke at verdensmarkedsprisene vil forbedre seg nevneverdig i overskuelig fremtid og mener at man ikke kan redusere sultsituasjonen i utviklingslandene med svenske jordbruksprodukter, men gjennom innkjøp av næringsmidler på verdensmarkedet for eksport til sult-landene.

Etter forslaget til nye retningslinjer som bryter meget sterkt med de tidligere i Sverige, vil de nåværende støttetiltak til de mindre bruk og andre direkte subsidier som er knyttet til melkeproduksjonen, bli avvirket. Derimot vil man inntil videre beholde støtten til melkeproduksjonen i Norrland. Den interne prisutjevningen for meieri-produkter blir redusert kraftig, slik at smørprisen eventuelt går opp og prisene på konsummelk ned.

Strukturrasjonaliseringen skal stimuleres gjennom en offentlig veiledningstjeneste, hjelp med investeringskalkyler og en statsgaranti for lån i kredittinstitusjonene. Det er meningen at man skal støtte effektive bruk uansett størrelse og driftsform. Det settes derfor ikke opp noen ideelle bruksstørrelser i planene, og det er heller ikke meningen at familiejordbruket som sådant skal ha noen spesielle fordeler. Man vil strebe etter en optimal fordeling av produksjonsressursene til enhver tid og stimulere til bevegelse i arbeidskraften.

Proposisjonen om disse nye retningslinjene blir ventelig lagt frem for Riksdagen våren 1967, og hvis den blir godkjent, kan den settes ut i livet høsten 1967.

LOT

Direktor, dr.agr. Aasulv Løddesøl